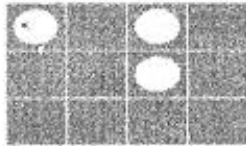

**Специално училище за ученици с нарушено зрение
"Проф. д-р Иван Шишманов"**

9003 Варна, кв. Аспарухово, местност "Вилите"
тел.: 052/370 414, 052/370 415, тел./факс: 052/370 416
e-mail: udnz_100g@abv.bg, www.suunzvarna.com

УТВЪРДИЛ:..
ДИРЕКТОР:

ПРОГРАМА

**ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ И РОДИТЕЛИТЕ,
ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ ЗА СПЕЦИАЛНО УЧИЛИЩЕ ЗА УЧЕНИЦИ С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ
„ПРОФ. Д-Р ИВАН ШИШМАНОВ”- ГР. ВАРНА**

УЧЕБНА 2022/2023 ГОДИНА

Настоящата програма за взаимодействието между училищната общност и родителите в Специално училище за ученици с нарушено зрение „Проф. д-р Иван Шишманов”- гр. Варна е приет на Заседание на Педагогическия съвет с протокол № РД-03-17 от 08.09.2022г. и утвърден със заповед на директора на училището № РД-13-299/08.09.2022 г.

В съвременното общество училищната организация се стреми към непрекъснато усъвършенстване на управлението и повишаване на неговата ефективност и резултатност с цел повишаване качеството на образователната услуга за ученици.

Училищните мениджъри са изправени пред предизвикателството да обединят усилията на педагогическия екип за реализиране на поставените цели, да реализират иновации, да привличат инвестиции, да реализират нови методи за работа с родители и ученици, което налага преминаване към съуправление на училището.

Управлението чрез сътрудничество се основава на съучастие и се явява едно от най-важните интерактивни отношения в организацията, при което се осъществява сътрудничество на различни нива за постигане на желаните резултати.

Съуправлението се разглежда като управление чрез съучастие, при което екип и от хора работят съвместно за постигане на по-добри резултати, като в процеса на съвместна дейност обогатяват своите познания, опит, способности и умения. Целта е въвеждане на разумни механизми за постигане устойчивост и развитие на системата чрез използване на синергетичния подход. Главната отговорност за образованието, възпитанието и реализацията на младите хора споделят семейството и училището, затова участието на родителската общност в организацията на училищното обучение е от изключителна важност за постигане на качествен образователно-възпитателен процес. Сътрудничеството в случая се изразява в стремежа на родители и учители да работят съвместно за постигане на общи цели. Когато съвместната работа се гарантира от структури и правила, с течение на времето тя се превръща в навик, страховете и предразсъдъците биват преодоляни. Подобен положителен опит липсва на повечето родители и учители от техните собствени ученически години. За да бъдат преодоляни стари и нови предубеждения е необходимо да приемем, че:

- Родителите не са нито вносители на необосновани искания, нито клиенти в училище. Те са партньори на учителите.
- Родители, които имат позитивноотношение към училището, подпомагат образованието на своите деца.

Учителите и училищното ръководство на СУУНЗ, се стреми към партньорство с родителите, благоприятства успеха на своята работа.

- Грижовните родители знаят, че тяхното дете ще се чувства по-добре, ако всички деца в класа се чувстват добре. Те работят за това в родителската общност според собствените си възможности.

Ролята на училищното ръководство е да въвежда механизми за насърчаване партньорските взаимоотношения на всички нива:

- ✓ Лични контакти между родител и учител
- ✓ сътрудничество на ниво клас
- ✓ сътрудничество на ниво училище
- ✓ сътрудничество, излизащо извън рамките на учили

Това налага учители и родители да обединят усилията си в името на това децата да получат най-доброто като образование и възпитание. Вниманието на родителите е факторът, нареждащ се на първо място по значение в сравнение с усилията на специалистите в училище и личната мотивация на самото дете. Ето защо създаването на *успешна комуникация и добро взаимодействие* между родители и учители е от изключителна важност и за самите тях, и за децата. Обичайните практики и форми на общуване между родителите и училището, според нас в настоящия момент в българското училище не са достатъчно ефективни и не постигат желаните резултат, а нерядко се получава обратен ефект. В основата на взаимодействието между семейството и училището трябва да лежат *принципите на взаимното доверие и уважение, поддръжка и помощ, търпение и търпимост един към друг.*

I. ЦЕЛИ

1. Постигане на ефективно взаимодействие между училищната общност и родителите.
2. Преодоляване на взаимното недоверие и отчуждение между училището и семейството.
3. Изграждане на позитивна нагласа на родителите към училището.
4. Създаване на измерими критерии за сътрудничеството между училището и семейството.
5. Изграждането на партньорска комуникация с родителите надхвърляща рамките на междуличностните взаимоотношения която да е проявление на културата на общуване в училищната общност.
6. В комуникацията с родителите се проектират ценностите и нормите, определящи организационната култура на училището като институция.
7. Да утвърждават високи стандарти за общуване, които да водят до високо качество на обучението, независимо колко усилия изисква тяхното отстояване.

II. ЗАДАЧИ:

1. Формиране на училищна политика за сътрудничество между Специално училище за ученици с нарушено зрение „Проф. д-р Иван Шишманов”- гр. Варна и родителите.
2. Приобщаване на родителите за участие в училищните инициативи.
3. Подкрепяне заинтересоваността на родителите към учебно-възпитателния процес и превръщането им в партньори на училището.
4. Активно участие на родителите в обсъждането и решаването на училищните проблеми.
5. Изграждане на умения за работа в екип.
6. Постигане на училищно-родителски договор за сигурна училищна среда.
7. Създаване на устойчив механизъм за приобщаване на семейството като неразделна част от възпитателно-образователния процес, за формиране на общочовешки ценности и добродетели за развитие на индивидуалността на ученика, за изграждане на свободна и морална личност, уважаваща законите и правата на останалата част от обществото.

III. ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО НА УЧИТЕЛИТЕ С РОДИТЕЛИТЕ:

- ✓ **Психоло-педагогическо просвещение на родителите**
 - родителски лектории;
 - конференции;
 - индивидуални и тематически консултации;
 - родителски срещи;
 - терапевтични родителски групи
- ✓ **Привличане на родителите в учебно- възпитателния процес**
 - дни на отворените врати
 - открити уроци и извънкласни мероприятия;
 - помощ в организацията и провеждането на извънкласни мероприятия
 - развитие на материално-техническата база на училището
- ✓ **Участие на родителите в управлението на учебно-възпитателния процес**
 - участие на родителите в работата на училищния съвет;

- участие на родителите в работата на родителския актив и училищното настоятелство

IV. ФОРМИ НА ВРЪЗКА МЕЖДУ УЧИЛИЩЕТО И СЕМЕЙСТВОТО:

1. Индивидуални
 - Посещение в дома
 - поканване в училище
 - индивидуални педагогически консултации
 - кореспонденция
2. Групови
 - родителска лектория
 - тематични консултации
 - мероприятия на класа
 - родителски вечери
3. Колективни
 - Родителски срещи на класа
 - Общоучилищни родителски срещи
 - Дни на отворените врати
 - Празници

V. МЕТОДИ

Основните модели, характеризиращи взаимоотношенията между родители на ученици със специални образователни потребности и учители в специалното училище са:

Наименование на модела	Проявления на модела във взаимоотношенията учители – родители	Характеристики на комуникацията между учители и родители
Защитен	Родителите и учителите строго защитават територията си и внимават да не смесват ролите – учителите имат грижата за обучението, родителите – за времето извън училище. Ориентация към избягване на конфликти и съвместни действия.	Еднопосочна комуникация – изпращане на съобщения към родителите само при необходимост, без обратна връзка и отговор на посланията. Родителите не споделят какво се случва с децата им у дома и в свободното време.
Експертен	Учителите се държат като експерти във всички аспекти от развитието и образованието на децата. Ролята на родителите е да приемат информация и инструкции за своите деца и да ги следват, защото очевидно не са достатъчно компетентни и следва да се доверят на учителя. Ниско доверие към родителя като източник на информация за учениците, за техните интереси, начин на учене, емоционално развитие и пр. Учителят остава на пиедестал и на	Еднопосочна комуникация. Общуването е под формата на инструкции, съвети и насоки от учителя към родителите. Макар и компетентно и на високо професионално ниво, този тип общуване не въвлича родителите в общи действия.

	дистанция и самостоятелно взема решения кога и по какъв въпрос да информира родителя.	
Трансмисионен	Учителите възприемат себе си като основен източник на експертиза и опитност, но приемат, че родителите могат да играят важна роля за прогреса на учениците.	Учителите представят на родителите ясно определени изисквания и очакват те да ги изпълняват.
Обучителен	Родителите се въвличат да помагат активно за постигане на целите на обучението. Основната ориентация на взаимоотношенията между учители и родители е да помогнем на учениците да научават повече. Полагат се максимални усилия за обогатяване на учебното съдържание и неговото разработване с помощта на родителите. Съществува опасност родителите да се намесват твърде много в процеса и да изземват функции, присъщи на учителя.	Активна двупосочна комуникация с добро взаимно опознаване между учители и родители. Съдържанието на общуването се определя от най-важното в учебния процес и учебния материал.
Потребителски	Родителите доминират във взаимоотношенията и имат контрол над вземането на решения какво да се случва с техните деца като ученици. Родителите са овластени с цел максимално включване в подкрепа на училището и процесите в класната стая. Отговорността за процеса се прехвърля върху заявителя и потребителя на образователната услуга.	Учителят е активен като източник на информация – подава цялата необходима информация към родителите, за да могат те да изберат оптимален начин на действие. Комуникацията е двупосочна, но неравностойна като активност – с превес на родителите.
Партньорски	Равностойно участие на двете страни във взаимоотношението според ролята и експертизата на всеки участник. Балансиран контрол над процеса на взаимодействие. Съвместно вземане на решения. Основна ориентация към насърчаване на ученето на учениците при отстояване на тяхната самостоятелност.	Респект между учители и родители. Двупосочна комуникация с активно слушане и обратна връзка между участниците. Общуването е ориентирано към оказване на многопосочна подкрепа.

Моделът, по който специалните педагози в СУУНЗ прилагат е партньорския модел е чрез:

1. Използване на иновативни методи за превръщане на родителя в ефективен партньор на учителя.
2. Взаимодействие училище-семейство и активно сътрудничество.
3. Взаимен респект между учители и родители;
4. Двупосочна комуникация с активно слушане и обратна връзка между участниците;
5. Общуването е ориентирано към оказване на многопосочна подкрепа.

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ЗАДАЧИТЕ

А. Психолого-педагогическо просвещение на родителите

Планиране и прилагане на мерки за:

1. Идентифициране на проблемите в отношенията училище-родители.
2. Повишаване психолого-педагогическата и правната грамотност на родителите:
 - права и задължения на родителите съгласно нормативната уредба;
 - процедура за налагане на санкции на учениците;
 - процедура за прилагане на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците;
 - процедура за подаване на жалби и сигнали;
 - условия за получаване на стипендии;
 - родителите, като „учители“ на своите деца;
 - провеждане на НВО и ДЗИ.
3. Работа с родители на проблемни ученици:
 - организиране на работни срещи между родители, педагогически съветник и класен ръководител за обсъждане на проблемите и предприемане на ефективни действия за преодоляване на проблема;
 - организиране на тренинги по казуси, свързани с взаимодействието ученик-родител-училище;
 - възрастовите кризи, корените на агресията и начини за справяне;
 - родителят в помощ на училището за мотивиране на учениците за учене;
 - пътища за откриване на доброто и на творческия потенциал у всеки ученик, които са като превенция срещу негативните прояви.
4. Работа с „трудни“ родители:
 - срещи и дискусии: кой е успешен родител; какво искам детето ми да получи от училище; как да учим с децата си;
 - изготвяне на съвети за родителя;
 - работа с родители, които не приемат, че децата им имат обучителни и поведенчески проблеми и отказват помощ. Механизъм за въздействие и взаимодействие;
 - работа с родители, които не приемат, че децата им имат увреждане и степента му.
5. Дейности за повишаване на доверието между училището и родителската общност:
 - повишаване информираността на родителите за ставащото в училище чрез информационно табло, страница на сайта на училището и бележник за обратна връзка;
 - връзка с родителите чрез електронните форми за комуникация;
 - проучване мнението на родителите по важни въпроси за училищната общност чрез анкети, родителски срещи и индивидуални разговори;
 - използване на психолого-педагогически техники за изграждане на доверителни отношения между училището и родителите;
 - модели на позитивен диалог между родители и училище.

Б. Родителите като партньори на училището в учебно- възпитателния процес

1. Активно включване на родителите в превенция на подрастващите от опасностите в интернет, наркотици;
2. Ден на отворените врати

3. Родителите в помощ на училището:
 - включване в проекти заедно с децата за подобряване на материалната база на училището като: озеленяване на дворна площадка, интериорна украса и други;
 - подготовка за първия учебен ден;
 - събиране на хартия за вторични суровини и други инициативи.

4. Участие в подготовката и реализирането на различни училищни изяви:
 - спортни празници;
 - състезания по шоудаун, ню-ейдж кърлинг и бочия;
 - патронен празник на училището;
 - Ден на книгата;
 - Маратон на четенето;
 - Ден на професионалното ориентиране – професии, които могат да упражняват хората с нарушено зрение;
 - информационен ден за професиите – представяне на професиите от гледна точка на хората с нарушено зрение;
 - участие на родителите в учебни екскурзии;
 - участие в подготовката на урочната дейност според възможностите и професията на родителя;
 - присъствие на родителите на открити уроци;
 - участие на родителите в представителни изяви по проекти, по които работи училището.

5. Дейности за преодоляване на предразсъдъците и за формиране на толерантно отношение към другите :
 - взаимно познаване на културните традиции на различните етноси;
 - честване на традиционни празници;
 - фолклорни фестивали, изложби.

6. Клуб на родителя - работа по интереси, споделяне на проблеми и опит:
 - кулинария ;
 - приложни изкуства;
 - клуб на любителите на книгата;
 - група на самотния родител за споделяне на личния родителски опит във възпитанието на децата;
 - занимателни игри с децата и учениците;
 - здравословен живот;
 - учене през целия живот;
 - психологическа група за родители на деца с множество увреждания

- В. Участие на родителите в управлението на учебно-възпитателния процес
 1. Договореност между училището и семейството с формиране на конкретни роли и отговорности – права и задължения на страните.
 2. Участие на родителите в управлението на учебно-възпитателния процес чрез ефективна работа на родителския съвет на класа и на училищното настоятелство.

4. Подкрепяне на родителски инициативи за по-ефективен учебно-възпитателен процес.

VII. ПОДХОДИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Съвместно чрез дейностите, заложи в програмата и плановете.
2. Чрез оказване на методическа подкрепа от специалисти.
3. Чрез провеждане на квалификационна дейност.

4. Чрез провеждане на съвещания и работни срещи с директорите, учители, педагогическите съветници и родителите.

VIII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Добро сътрудничество между родители и учители за постигане на резултати в обучението и възпитанието на децата и учениците.
2. Преодоляна пасивност и скептицизъм на родителите по отношение на възможностите на училището да предложи интересни и полезни за децата извънкласни форми за изява.
3. Активно участие на голям брой родители с дейности и в извънкласни форми, съвместно с децата си.
4. Повишена мотивация на родителите от всички етноси за интегриране на децата в образователната система чрез интерактивни форми на обучение.
5. Гарантиран равен и качествен достъп на учениците до образование чрез подобряване на образователната среда.
6. Постигнати по-високи резултати от НВО в IV и VII клас и ДЗИ.

IX. АНАЛИЗ НА ИЗВЪРШЕНАТА ДЕЙНОСТ В СПЕЦИАЛНО УЧИЛИЩЕ ЗА УЧЕНИЦИ С НАРУШЕНО ЗРЕНИЕ „ПРОФ. Д-Р ИВАН ШИШМАНОВ” И НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ ПРЕЗ УЧЕБНАТА ГОДИНА, СЪОБРАЗНО СЛЕДНИТЕ КРИТЕРИИ И ИНДИКАТОРИ:

1. Критерий – училище	Масови паралелки	Паралелки за деца с множество увреждания
Индикатори:		
Брой проведени общи родителски срещи;	3	3
Брой проведени общи родителски срещи по паралелки	По 4 родителски срещи в Провеждат се по 1 всеки месец. – Присъствено или в електронна среда	По 4 родителски срещи в 21-те паралелки за деца с множество увреждания Провеждат се по 1 всеки месец.
Брой проведени концерти, състезания, конкурси и др. инициативи;	16 инициативи за всички ученици от училището	
Брой проведени работни срещи с родители на проблемни ученици;	11 проведени екипни срещи с родители на ученици	25 проведени екипни срещи с родители на ученици
Брой родители, посетили психологическа група за родители на деца с множество увреждания	-----	От 17 до 25 родители, два пъти седмично, посещават Родителска група за помощ и подкрепа, ръководена от училищния психолог
Брой направени анкети;	151 – за всички родители на ученици в началото на учебната година; На 18 родители на ученици – по различни поводи	
Изработени информационни табла;	6 – по различни поводи	
2.Критерий – родители		
Индикатори:		

Ефективно работещ клуб на родителя, родителски съвети в паралелката;	4 родителски клуба – за всяка паралелка	родителски клуба – за всяка паралелка
Процент родители, участвали в инициативи на училището;	Между 50-60 % от родителите на учениците от училището участват в инициативи на училището. 23% от учениците не са жители на гр. Варна	
Процент ученици с родители, дългосрочно и/или постоянно пребиваващи в чужбина;		
Брой направени анкети;	---	---
3.Критерий – ученици		
Индикатори:		
Процент ученици, участващи в инициативи на училището;		
Процент ученици, участващи в групи на извънкласни дейности;		
Процент ученици, участващи в дейности по Национални програми;		
Резултати от НВО и ДЗИ.		